Postadres Postbus 101 7100 AC Winterswijk

Gemeenteraad Winterswijk

Bezoekadres : Stationsstraat 25
Telefoon : (0543) 543 543
Fax : (0543) 543 065
E-mail : gemeente@winterswijk.nl
Internet : www.winterswijk.nl
KvK : 09219446

Zaaknummer : 2399835, 2431685
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :
Kopie aan : n.v.t.

Team :
Behandeld door : G. van der Hoek
Verzenddatum : 20 januari 2026

Onderwerp : Toelichting raadsvoorstellen

Beste raadsleden,

Hierbij ontvangt u een toelichting op het raadsvoorstel evaluatie moratorium wind op land en het raadsvoorstel geen wensen en bedenkingen vaststelling RES 2.0. De inhoud van deze brief is onder embargo tot woensdag 21 januari 2026 12:00 uur.

Aanleiding
De gemeenteraad heeft op 20 juni 2024 het *Plan van Aanpak evaluatie moratorium wind op land* vastgesteld. Op basis van deze evaluatie dient de raad in het eerste kwartaal van 2026 een besluit te nemen over het al dan niet handhaven van dit moratorium.

Parallel hieraan staat de gemeente Winterswijk voor besluitvorming over de RES 2.0. In deze herijking wordt het regionale bod voor duurzame elektriciteitsopwek tot 2030 nader geconcretiseerd. De uitkomsten van de evaluatie van het moratorium wind op land zijn direct van invloed op deze besluitvorming. De evaluatie is inmiddels afgerond en vastgelegd in een afzonderlijk, uitgebreid evaluatiedocument.

Samenvatting evaluatie moratorium wind op land

Uit de evaluatie blijkt het volgende:
- Het moratorium op wind op land is een gemeentelijk beleidsinstrument zonder harde juridische verankering.
- Sinds 2017 is het beleids- en juridische kader ingrijpend gewijzigd, onder meer door:
  - vaststelling van de RES 1.0 en voorbereiding van de RES 2.0;
  - de provinciale plan-MER voor wind, zon en warmte;
  - landelijke en provinciale (ontwerp)normen voor windturbines;
  - structurele netcongestie en een sterk toenemende elektriciteitsvraag.
- Binnen de RES-regio Achterhoek:
  - is het aandeel zon op veld grotendeels gerealiseerd;
  - blijft zon op dak achter;
  - is circa 32% van het afgesproken windaandeel gerealiseerd of opgenomen in een harde pijplijn.
- Voor een kosten- en ruimte-efficiënte energietransitie is een energiemix nodig van circa één deel zon en drie delen wind.
- Handhaving van het moratorium zonder aanvullende onderbouwing:
  - leidt niet tot daadwerkelijke juridische uitsluiting van windenergie;
  - vergroot de kans op overname van regie door provincie of Rijk;

    - zet de positie van gemeente Winterswijk binnen de RES onder druk.
- Opheffing van het moratorium:
    - betekent niet dat windturbines automatisch gerealiseerd worden;
    - maakt het mogelijk om initiatieven lokaal en inhoudelijk te beoordelen;
    - maakt bestuurlijk onderscheid tussen ‘niet willen’ en ‘niet kunnen’.

Bestuurlijke kernvraag

Hoe kan de gemeente Winterswijk regie en zeggenschap behouden over duurzame energieopwek, met oog voor landschap, leefomgeving en maatschappelijke zorgen, én tegelijkertijd voldoen aan de RES?

Afweging

Handhaving van het moratorium

Voordelen
- Politiek herkenbaar signaal richting inwoners.
- Tijdelijk behoud van bestuurlijke en maatschappelijke rust.

Nadelen
- Geen juridische bescherming tegen provinciale of Rijksregie.
- Verlies van lokale zeggenschap bij concrete initiatieven.
- Toenemende druk binnen de RES-samenwerking.
- Beperkte invloed op voorwaarden, participatie en locatiekeuzes.

Opheffing van het moratorium

Voordelen
- Behoud van gemeentelijke regie en beoordelingsbevoegdheid.
- Mogelijkheid tot het stellen van strikte randvoorwaarden en participatie-eisen.
- Heldere scheiding tussen beleidskeuzes en concrete projecten.
- Constructieve en geloofwaardige positie binnen de RES 2.0.

Aandachtspunten
- Maatschappelijke onrust blijft een reëel risico.
- Heldere en tijdige communicatie richting inwoners is noodzakelijk.
- De raad te consulteren ten aanzien van het maken van procesafspraken bij het in behandeling nemen van een aanvraag windenergie.
- Mogelijke relatie met (plaatsing van) Duitse windturbines vraagt aandacht.

Relatie met RES 2.0

De RES 2.0 wordt regionaal vastgesteld, maar vraagt van individuele gemeenten een aantoonbare inspanning. Het college constateert dat:
- handhaving van het moratorium de indruk wekt van ‘niet willen’;
- opheffing ruimte biedt om te laten zien dat de gemeente bereid is bij te dragen, mits zorgvuldig getoetst;
- de positie van gemeente Winterswijk binnen de RES hiermee wordt versterkt, zonder vooruit te lopen op concrete projecten.

Voorgesteld besluit

Het raadsvoorstel evaluatie moratorium wind op land bevat de volgende voorstellen:

1. Kennis te nemen van de evaluatie moratorium wind op land.
2. Het moratorium wind op land op te heffen.
3. De mogelijkheden voor windenergie vast te leggen in de Omgevingsvisie.
4. Vast te houden aan uitnodigingsplanologie volgens de Omgevingsvisie Buitengebied.
5. Aanvragen windenergie toe te voegen aan de lijst Verklaringen van geen bedenkingen.

Communicatie

Op 3 februari 2026 wordt een informatieavond georganiseerd voor omwonenden van de voorkeurslocatie Masterveldweg en andere belanghebbenden. Waarbij direct omwonenden van de Masterveldweg per brief worden uitgenodigd. De kernboodschap richting inwoners is: *“Het opheffen van het moratorium geeft geen zekerheid of en hoeveel windmolens er komen, maar dat de gemeente zelf de regie behoudt.” Op de informatieavond wordt een uitleg gegeven over het verschil tussen beleid, visie en concrete projecten.*

Vervolgproces

- Q1 2026: raadsbesluit over het moratorium
- Daarna: eventuele beoordeling van initiatieven

Met dit besluit kiest de gemeente Winterswijks niet vóór windmolens, maar vóór regie, zorgvuldigheid en bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van Winterswijk,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

B. Freriks ten Hagen A.M.M. Jetten